

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 3. Cum esset adeo sublimisea cognitio, quam habuit Virgo SS. de Passione & morte Christi, & amor adeo intensus quo illum diligebat, eundem in animasua dolorem sensit, quem in suo Christus corpore ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

runt, non
alia tor-
menta
passi sunt.
est ad Martyrium dolor quem ea tempestate
pertulerunt, nec alio tormenti genere hinc
dicefferunt; quales D. Ioan. D. Mattha
D. Magdalena Et sicut alij Martyres
præferunt Martyrij sui insignia ad trophæum,
vt D. Laurentius cruciculam, D. Stephanus
lapides, rotas præcutes D. Catharina, aliique
multi, Virgo Domina nostra insignia præbet
Martyrij sui filium suum, gladius cor habens
transitum, ob dolorem quem in eo sensit
vehementissimum ex tribulationibus quas
pati vidit illum in morte sua scissuras. Et
cum mater esset filij adeo dilecti facile colligitur
doloris eius Martyrium terribilius
multo fuisse, quàm passus sit omnes Martyrum
constantissimi exercitus.

3. Cum esset adeo sublimis ea cognitio,
quam habuit Virgo SS. de Passione &
morte Christi, & amor adeo intensus quo
illum diligebat, eundem in anima sua
dolorem sensit, quem in suo Christus cor-
pore tolerauit.

7
1 p. 59.

Argumentum hoc quod modo profequi-
mur, confirmat D. Angu. agens de com-
mendatione quâ Christus matrem suam D.
Ioan. commendauit, & p. Ioannem n. attri-
buit suæ tradidit in filium, antequam in cruce spâ-
ritum emitteret: Ecce filius tuus: Ecce mater
tua. Dicit igitur prælati Auctor quod nec
mater substituta nec filius subrogatus verbum
vllum Christo responderint: quia in stroque
dolor exiit adeo intensus, quem eo momento
perpessi sunt, vt omnem illis vocem inter-
cluderet. O dolorem immensum! Venerabilis
Beda aperte nuncupat d. Ioan. Martyrem,
ob amorem quo diligebat Christum, feruen-
tissimum. Vt enim illum amabat intensius,
eum cernens expirantem, pariter cum illo
morsus expirauit. Ex amore dolor oritur,
amor autem ex cognitione. Si tantus hic fuerit
in D. Ioa. erga Christum, quantum nobis
exponit illa sublimitas quâ cuncta eius con-
scripsit mysteria, quantum esse potuit ille dolor
quem in morte Christi patiebatur? Talis fuit,
vt credo V. Bedæ, vt ex eo vocari potuerit &

Lib. 1. in
Marc. c.
19.

haberi Martyr. Quis vaquam vt Virgo per
fundissimam obtinuit mysterium Christi
cognitionem? Quis intellexit vnam ad
distinctè diuina filij attributa, perfectiores &
dimittere, vt mater eius purissima? Nemo
dubitat quin omnem creaturam longè super-
auerit cognitionem. Et hoc Iuxta hic veritas
nisi inuenerit: Mater vero confestim amata tota
hec, conferens corde suo.

Non est cur heic inhaeremus: etiam
constat eam Magistrum fuisse Apoll. v. affo-
rit D. Bern. nullo negotio et hac adeo con-
spicua colligitur cognitio, quod dolor eius
quem videns filium morientem experit ad
suo fuerit superior quem omnes petulentes
Martyres; etenim amorem dolens confendo,
do, sine dubio in illo omnes antecellit: cum
ipsa sola feruentius Christum dilexerit, quam
omnes simul: quia de persona eius diuina
clariorum & perfectiorum habuit quam alij
cognitionem. Quando Regina Saba palatum
accesit Regis Salomonis, viditque, in domo
eius supellectilem, magnitudinem, & nobilitatem
aulicorum ac famulorum, & etiam
quo cuncta dirigebantur, gaudium & hilaritatem
quâ cuncti perfundebantur, hostias &
sacrificia quoniam oblata. Nec non mentem
tem attendit & diuitias Regis illius, mater
tota stupore hæsit attonita. Quanto ma-
xime excellens dicitur Virgine illam con-
siderasse circumstantias Passionis mortis
Saluatoris, cunctaque illa quæ grauem potius
illi conferre molestant: Et heu! Regem
Sabe summum attulit gaudium tanta
statu & opulentia quam in Salomone perpe-
debat, consideratio: in Virgine Matre po-
portionaliter longè grauiorem causare debe-
bat penam & afflictionem consideratio
Iuxtaque cognitio quam habebat de omnibus
circumstantiis dolorum, cruciatuum et
peruatum Passionis mortis, Redemptio-
Malitiam attendit carnificum: inuicem
quâ traditus fuerat Pilato, non ferocem
animo reuoluebat flagrorum crudelitatem
tormenta, calumnias opprobria, quibus
exercebatur, tantum denique sanguinis effuso
nem, Quid non cogitat cum in cruce pec-
dolum intuitus? Si illum sic consideratio
quilibet harum circumstantiarum per se
qualitatem: quis explicet dolorem quem patitur
debe.

B. Virgo

debet ac tristitia magnitudinem:
 Amor hac virtute pollet, vt amantem
 transformet in amatum: unde amoris Vir-
 gine magnitudo causa erat cur omnia tor-
 menta, quibus torores Christi corpus at-
 tebant, ipsa in anima pateretur. Si videre
 Christum in cruce morientem spectaculum
 fieri adeo trite cunctis creaturis, vt sicut
 exprimit D. Bern. illud etiam insensibilia
 demonstrent: *Passio Domini terribis moriet.*
 Petrus scindit, mormone sta aperis, lapides dif-
 frangit, sol tale quid sustinere non potest
 auctori suo interrogari: quocirca lumen
 suum abscondit illa tam inuitata Eclipsi-
 celum nubibus obducitur tenebrosus, iustum
 que indiget non in pectore Virginis tantu
 pona doloris efficeret: Si petra dirumpantur,
 quid de corde illius dicemus qua *Strabus*
maxi traxit: O quale spectaculum, quod
 illam videt in cruce clavis confixum &
 mortalibus oppellum agonis, cui nec aqua
 potum licet erogare: heu quantus dolor,
 quanta tristitia! Duo tibi specula propone
 solenne in opposita & quod in vno agitur,
 in videtur in alio quoque reperitur. Manus
 aliunde vni eorum, & continuo sunt ita
 distacte in altero, ac si essent in illo. Quando
 in sicum instrumentum apponitur circa al-
 terum, vt bene conueniant sique harmonia
 ordinata, necesse est vt ambo pari resonent
 sono: vnum alteri discoueniat Christus
 crucis Mater SS. dus sunt specula crystalina,
 sine suligine, sine macula: *Speculum sine macula*
 in Christus patitur in corpore. moritur in illo
 cruciatibus adeo truculentis. Manus ea vni
 fixam in illo summa appa-ent. Sciantes
 inueniunt. Confellum omni's illi dolores
 resonant in animis diu. Chistimae Matris, velut
 in pectore illi opposito. Cythara diuina Chri-
 sti in S. erosa brachis extensa est & con-
 solida, attrahit sine fides diachorum illius ac
 resonat, vt musicam efficiat ordinatam re-
 sonantem: vnde hanc ordi t harmoniam
Harmonia illi. Platerium virginalis Maria
 calidissima ad pedes adhas crucis: *Sicut id est*
responsum. eandem resonat musicam: ubi
 patitur promittens incedit, ibique idem
 illi offerit sacrificium, in remissionem &
 gratia thronum omnium peccatorum. Et in
 teroque ventilatur illud vatis Habacuc: *Sol*
in luna steterat in habitaculo suo. in luce scilicet

carum inarum, ibi in splendore fulgurantis
 hostia tua. Quando emittebantur sagitte, sol
 & luna lucem habebant, qua illas viderent
 Sagittas illas Passionis Christi videbant, sol
 & luna Christus eiusque Mater ad mundi
 beneficium: vnde *Strabus in habitaculo suo*.
 Habitaculum sacerdotis est altare sursum
 clatis manibus, luna est vt recipiat clarita-
 tem, & illi respondens luceat sicut sol: *Sol*
in luna. Sol dignus Christus extensus in cruce,
 manibus, veniam deprecatur a Patre suo pro
 is a quibus crucifigebatur, & totius mundi
 culparum remissionem. Virgo luna caelestis
 eundem a Christo recipiens affectum charita-
 tatis, pro peccatoribus apud Deum supplicet
 intercedit. Ex hoc Christus radios emittit
 lucis charitatis: atque ex hoc eodem lucent
 radij in Virgine charitatis. Quando contra
 Dei populum arma ferebant mali, sol & luna
 radios euebrant vindicte, quibus illos per-
 diderunt: *Deus ueliferetur se gens de inimica*
sua. Sed hic non nisi misericordiae *Strabus*:
 Eclipsis solis & lunae non potest eodem
 tempore contingere, quia debet fieri in oppo-
 sitione, Eclipsis solis fit quando luna est
 intermedia. Nunc autem sol vertitur in
 tenebras & luna in sanguinem. Totus sol
 eclipsis patitur, totaque luna: quia dum
 Christi Passio eiusque vita expirat tantis
 doloribus tantisque tormentis incipit illa
 SS. Matris: quia correspondet Virgo tristitia
 & morte animae suae per dolores quos
 in illa patitur, illis quos sentit filius in
 suo corpore.
 Anima ex mentali amore quo fertur in
 corpus, recipit dolorem, quando pars eius
 aliqua cruciatur: hoc modo potest aliquis ita
 alteri affici, vt idem dolor quem patitur
 amatus in corpore suo eam amans in anima
 sua ita intense recipiat, ac si illum ipse pate-
 retur. Corpus B. Virginis cruciatum non
 dicimus tormento Redemptoris: quia nec
 fuit capta flagris, nec coronata spinis, nec
 clavis confixa, nec in cruce suspensa vt filius
 suus. Verum tamen anima illius ac cor multo
 toluit acerbius hoc tormentum quam sic cepit
 ipsum dolor ille penetraret. Verum loquimur
 quod sancti ex amore Dei & spe gaudi-
 aeterna vitam propter dilationem quam illis
 sua carnis obiciebat, & quia ex delictis suis
 ac lenitatis poterat hac illis impediri,
 illam

...cipie expositus, ut et illis potuerit ipsa ter-
 minari De teraphico Patre S. Francisco in
 eius officio canuit, quod Mariæ sit; q. n.
 quantum erat ex parte ipsius Christum con-
 cedat *coram hominibus* cum periculo vite,
 & quasi iam ex oculis mortem toleraturus,
 tam ob causam honorari potest ut Martyr.
 Sicutus igitur & dolor Virginis De par-
 tibus ita pugnetes & terribiles, ut vel
 animam eius laudissimam potuerint oppri-
 mere sine merito potest ex illis titulum & fer-
 re Martyr. Ex altera parte preter sunt de di-
 cere ad ipsa morte proventes quam hri-
 sus parabant, & que dedit supremam eius
 maiestati maximam inter Martyres excellen-
 tiam; certum hinc est argumentum, quod
 Martyrium Virginis sit verum Martyrium, &
 sit namque typus omnium Martyrium Mar-
 tyrii.

§ 4. Ex universali omnium creaturarum
 infirmitate in morte Christi, collige quanta
 fuerit afflictio coram SS. Matris eius:
 qua non plorans, acerbus eam quam
 amavit illa, se sentit.

¶ T Evangeliste hoc Virginis Martyrium
 declararent nobisque declararent de or-
 dine gratiam, imitari sunt exemplum
 illius, & seculum in pectore Thymantem,
 mortem dum deponit nobilissimæ Principis
 sanguine, & acerbissimo luctus quo mors
 illa quilibet saluti sui regni que conterna-
 ut, hinc conatus est periculis dolorem
 rapinere parentum illius hac etate in telli-
 monium: & autem hunc ad vultum delinere r-
 nas et subiacere sua stragemate. primo:
 & eo exprimit vultu admodum tristis, lacy-
 ma verum et oculis profluentibus que
 supponit eorum plandum exprimebant
 dem se subculario clarioribus adinde me: o-
 nis met. Amicos deprece qui reliquos fleru-
 luctuque superabant tristissimo. Quando ad
 flatus occidit summum ascendit tristitia &
 afflictionis gradum: & quo propius ad con-
 larguitos appropinquabat, eo exercebat in eis
 luctus acutus: Quando iam patris matris que
 mortuum esset deprece, nullam esse te: os
 inuonem, nullum gemitum, quo tamen posses
 opponit iustus, tanta desolatio, tanta que
 Hæren. Bapt. de Luce. a Tom. IV.

lacrymas, velum faciebus eorum superexten-
 dit, quo toti contegebantur: q. d. Ars nequit
 del. uere quid in se tantus sit dolor, quales
 gemitus: quanta suspiria, quales angustie,
 quanteque exortus, quos in parentibus pro-
 duci inopia & immatura mors filia ita
 dilecta a parentibus cuiusque iphigenia:
 per hoc argumentum statuent ut quantum
 fuisset ille luctus ex eo colligerent, quod in
 famulis acque in isqui tam propinqui non
 erant parentes operabatur. Si namque illi
 tantam testabantur tristitiam, quantum hæc
 prototypa præterebant: quantum considera-
 bimus in ipsa parentibus illi adeo propin-
 quis, illis inquam, qui eam genuerant, edu-
 cauerant totaque studio nutreant, & talibus
 amotis indicis, quæ toto vix decessu filie
 demonstrant, quam tantopere diligebant.
 Quid mater ageret genitrix que ceteris illam
 acerbius diligebat & vultum suorum lacte
 nutrierat, transactis tot pœnis tantique in
 educatione molentis, quales ex gaudio victo
 partuque talis filia pertulerat? filie hic ars,
 nec valent eximii licet pictores imagini
 debitos appropie colores qui tantam ex-
 primant animi tristitiam & quæ iuxta naturam
 ægentiam hæc nequeunt delineare, velum
 faciei oppansus quo contegitur & patrem
 tantum eius al quam proponunt lacrymas,
 genitus luctusque feruorum, quos non ita
 propinquo tangere stultus.

¶ Ita me i animum in re illa hoc mortis Christi
 spectaculo ad ardorem Cincis; describunt
 Evangeliste dolorem ac plandum famulo-
 rum, lapsum inter se collicorum, & piz-
 doloris ad mortem Domini sui dirumpentiu-
 terra delictibus timore, contremiscens &
 monibus conuersa certificis: quasi declarans
 sibi impolabile tantum afflictionis pondus
 se possit inuenire, sepulchra que spectantur
 mortui qui de turpis emergunt doletit i
 illis ac Cuniculari foem luntinque inters-
 portor qui obnubila tristem padonit
 Eclipsis, stelle que pullo reguntur amict
 totaque cœlum quo stristes ce ebrat mo-
 rientis exequias; Tempus velum quod a
 summo v que deorsum laceratur, sic vt patcat
 aduta & sancta Sanctorum; Moheres Hiera-
 salen que cum nulla illis esset cum Christo
 aut amicitia aut cognatio, la eyma tan en
 obituunt Christum in mira figura deapertu
 P p p